

Seutuyhteistyön valmistelu

1 Mitä seutuyhteistyö on?

1. Seutuyhteistyö vahvistaa kuntien yhteistä keskustelua ja luottamusta erityisesti poliittisella tasolla, lisää ymmärrystä yhteisistä ja erillisistä tavoitteista sekä madaltaa kynnystä yhteiseen tavoitteenasetantaan ja toimeenpanoon
2. Seutuyhteistyö koostuu pääasiassa niistä asioista, joita kunnat tekevät päivittäin oman yleisen toimivaltansa puitteissa yksin tai yhdessä muiden kuntien kanssa asioissa ja joissa kunnilla on toimivalta, päätöksenteko, toimeenpano ja resurssit.
3. Seutuyhteistyössä tunnistetaan asiat, joissa on seudullisesti yhteiset intressit.
4. Seudullisen näkökulma mahdollistaa yhtenäisen taloudellisen ja toiminnallisen alueen vaikuttavamman kehittämisen, josta hyötyvät kunnat, kuntalaiset, yritykset ja matkailijat.
5. Yhteisesti priorisoidut tavoitteet parantavat edunvalvonnan vaikuttavuutta myös valtakunnan tasolla.
6. Seutuyhteistyö tukee yhteiskehittämisen kautta kuntien elinvoiman ja vetovoiman kehitystä.
7. Seutuyhteistyö ei heikennä kunnan omaa päätöksentekovaltaa.
8. Seutuyhteistyö ei ole päällekkäistä eikä ristiriidassa maakunnallisen yhteistyön kanssa. Maakuntaliitto on tärkeä kumppani seutuyhteistyössä.
9. Seutuyhteistyön kautta on mahdollisuus saada parempi tilannekuva koko seudun tilanteesta, joka puolestaan tukee parempaa ja vaikuttavampaa johtamista.

2 Hyvällä seutuyhteistyöllä paljon saavutettavissa

- Vahvistetaan kuntalaisten ja yritysten kokemusta yhtenäisestä toiminnallisesta alueesta
- **Kuntaorganisaatio**
  - Poliittisen johtamisen parempi tilannekuva ja tuki
  - Vertaiskehittämisen kautta valmisteluun saadaan enemmän asiantuntemusta
  - Kustannustehokkuuden parantuminen
- **Asukkaat**
  - Palvelun fyysistä ja digitaalista saatavuutta ja palveluverkkoa on mahdollista laajentaa.
  - Palvelujen laatua on mahdollista parantaa
  - Saavutettavuus, asuminen
- **Yritykset**
  - Tonttitarjonnan kehittyminen
  - Osaamisen kehittäminen
  - Osaavan työvoiman saatavuus
  - Seudun vetovoima
- **Vaikuttavuus**
  - Tehokkaampi resursointi
  - Edunvalvonnallinen priorisointi ja konsensus
- **Elinvoima**
  - Alueen houkuttelevuus vetää puoleensa nuoria, opiskelijoita, osaajia, matkailijoita ja yrityksiä
- **Vetovoima**
  - Kulttuuri-, hyvinvointi- ja matkailupalveluiden kehittyminen tukevat matkailua, kasvua, sijoittumis- ja investointipäätöksiä
- **Hyvinvointi**
  - Palveluverkosto ja palvelujen saatavuus

3 Turun seutu

Asukkaita

Kaarina	34 294
Lieto	20 062
Masku	9 542
Mynämäki	7 634
Naantali	19 373
Nousiainen	4 710
Paimio	10 902
Raisio	24 263
Rusko	6 324
Sauvo	2 935
<u>Turku</u>	<u>192 794</u>
Yhteensä	332 833

(30.6.2020)

- 11 kuntaa
- n. 140 000 työpaikkaa
- Yli 22 000 yritystä
- 2 yliopistoa
- 4 ammattikorkeakoulua
- 47 000 opiskelijaa

4 Alueellisen yhteistyön lähtökohdat

Yhtenäinen talousalue

- Työssä käydään luontevasti yli kuntarajojen
- Päivittäisasiointi tapahtuu kuntarajoista riippumatta
- Yhtenäinen joukkoliikenneverkosto
- Laaja-alaista yhteistyötä viranhaltijoiden välillä
- Elinkeinopoliittinen yhteistyö
- Yhteiset intressit
- MAL-sopimus

Teemakohtainen yhteistyö

- Yhteistyön pohjana valitut teemat

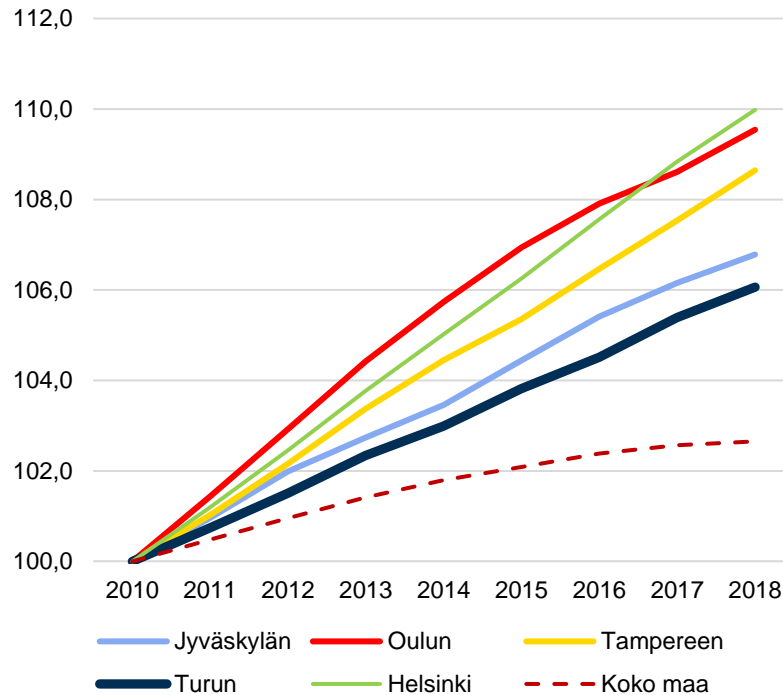
Ydinkaupunkiseutuyhteistyö

- Kehyskuntaverkosto

Kuntien väliset yhteistyömallit

- Valitut teemat ja kunnat

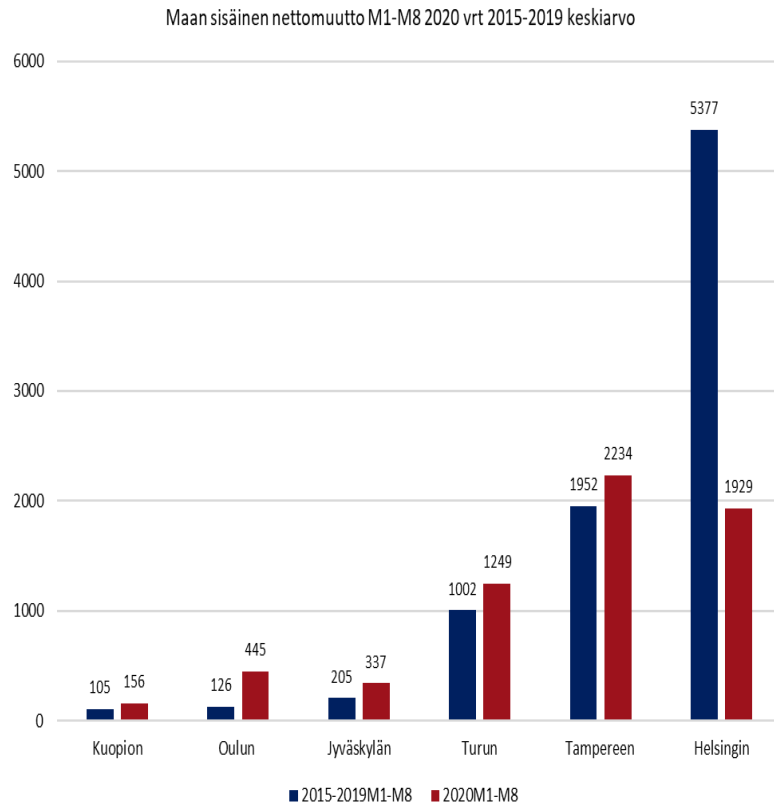
Oheisessa kuviossa on kuvattu Turun seudun väestönkehitystä indeksinä, jossa vuoden 2010 väkiluku saa arvon 100. Turun seudun väestönkehitystä on verrattu verrokkiseutuihin.

5 Onko seutuyhteistyö lisätyötä?

- Seudullista yhteistyötä viranhaltijoiden toimesta tehdään jo nyt runsaasti ja monilla eri elämän osa-alueilla.
- Poliittisen johdon tasolla säännöllinen ja rakenteellinen yhteistyö on selvästi viranhaltijatasoa vähäisempää
- Onnistuessaan seutuyhteistyö on osa normaalistikin tehtävää työtä, johon lisäarvoa tuovat eri kuntien asiantuntijat ja asioiden yhteensovittaminen.
- Koordinoitu yhteistyö vähentää päällekkäisen tekemisestä riskiä sekä sitä, että jokin asia jää kokonaan vaille huomiota.
- Kansallisella tasolla edunvalvonnan onnistuminen edellyttää useimmiten hyvää seudullista yhteistyötä.
- Hyvä seutuyhteistyö mahdollistaa keskitetyn viestinnän seutukohtaisista asioista ja kehityksestä.
- Sote-uudistus vaikuttaa kuntien toimintaedellytyksiin merkittävästi. Myös työllisyysasioiden siirto kuntien vastuulle edellyttää onnistuakseen hyvää yhteistyötä.

Oheisessa kuviossa on kuvattu maan sisäistä nettomuuttoa suurimmissa seutukunnissa vuonna 2020 tammi-elokuussa verrattuna viiden viimeisen vuoden samojen kuukausien keskiarvoon. (MDI 10/2020)

6 Lisääkö seutuyhteistyö kuntien kustannuksia?

1. Jos lähtökohtana on poliittisen yhteistyön vahvistaminen ja nykytasaisen viranhaltijoiden tekemän yhteistyön koordinointi, niin kokonaiskustannusten kasvua ei juurikaan ole.
2. Jos lähtökohtana on Tampereen mallin mukainen toiminta, seudullinen kuntayhtymä huolehtii kuntien rahoitusosuuksilla niiden selvitysten hankkimisesta, joita kunnat joka tapauksessa hankkivat yksin tai yhdessä. Tampereen mallissa kuntayhtymä huolehtii pääasiassa vain MAL-sopimukseen liittyvistä tehtävistä, joista muutoin kunnat vastaisivat itse. Kokonaiskustannukset eivät tässäkään mallissa juurikaan kasva.
3. Mikäli kunnat haluavat panostaa nykyistä enemmän esim. seutumarkkinointiin, matkailun edistämiseen, opiskelijoiden ja työvoiman houkutteluun, niin kokonaiskustannukset tältä osin nousevat, mutta ei sinänsä seutuyhteistyön lisääntymisen johdosta.
4. Mikäli kunnat haluavat yhdessä edistää esim. hiilineutraaliustavoitteita, turvallisuutta, digitalisuutta, liikuntapaikkaverkostoa tms. Näiltäkin osin kustannukset pitäisi näkyä kuntien taloudessa vastaavasti säästöinä ja parempana vaikuttavuutena.
5. Mikäli seutuyhteistyöhön kytketään myös seudullinen hanketoiminta, lisää se onnistuessaan ulkoisen rahoituksen kanavoitumista seudulle.
6. Seutuyhteistyön resursoinnin pitäisi korreloitua vähentävästi kunnan omaan resursointiin.

7 Paljonko seutuyhteistyö maksaa?

1. Tampereen seudun kuntayhtymän perusrahoituksen suuruus on n. 2,61€/asukas eli n. 1,05M€/v (kokonaisbudjetti on n. 1,37M€). Seutuyhteistyö painottuu MAL-yhteistyöhön ja paikkatietopalveluun. Tampereen seudun kuntayhtymän rahoituksella katetaan organisaation henkilöstön kustannukset, vuokrat sekä yhteiset seudulliset selvitykset siltä osin kuin rahoitus riittää (kunnat lisärahoittavat vuosittain tarpeen mukaan). Tampereen seudun organisaation palveluksessa on 9 henkilöä
2. Tampereen tasolla (2,61€/asukas) laskettuna kaikkien Turun seudun kuntien mukaan laskettuna tämä olisi n. 869t€/v
3. Seutuyhteistyöorganisaation kokonaiskustannus on pääasiassa riippuvainen valittavista tehtäväkokonaisuuksista.
4. Lähtökohtaisena perusorganisaationa voidaan pitää mallia, jossa on johtaja, taloushallintosihteeri + teemakohtaiset asiantuntijat x kpl.
  - Organisaatioon syntyy joka tapauksessa kustannuksia, esim. tilavuokrat, luottamushenkilöiden palkkiot ja välttämättömän henkilöstön palkat. Maksuosuuden muutos vaikuttaa seutuorganisaation kokoon sekä sen mahdollisuuksiin rahoittaa seudullisia toimeksiantoja.
5. Kaikki asiantuntijatehtävät ovat erityisasiantutijatasoisia, joten vuotuinen kustannus sivukuluineen/ asiantuntija on n. 60.000€
6. Asiantuntijamäärän lisääminen ei lisää kuntien kokonaiskustannuksia, mikäli sillä korvataan omaa asiantuntijatarvetta. Siinä tapauksessa yhteisresurssi vähentää kuntakohtaista kustannusta.

Esimerkki: Kuusi kuntaa, 2,61 e/as/v

	Väestö	Kustannus / v
Kaarina	34 667	90 480
Lieto	20 146	52 581
Naantali	19 427	50 704
Raisio	24 407	63 702
Rusko	6 354	16 583
Turku	194 391	507 360
Yhteensä	299 392	781 410

Esimerkki: Kuusi kuntaa, 1,50 e/as/v

	Väestö	Kustannus / v
Kaarina	34 667	52 000
Lieto	20 146	30 219
Naantali	19 427	29 141
Raisio	24 407	36 611
Rusko	6 354	9 531
Turku	194 391	291 587
Yhteensä	299 392	449 089

7 Paljonko seutuyhteistyö maksaa?

- Erittäin paljon yksinkertaistetulla mallilla voidaan arvioida seutukuntayhtymän talouden suuruusluokkaa
  - Kiinteät kustannukset muodostuvat muun muassa tilavuokrista, luottamushenkilöiden palkkioista, välttämättömän henkilöstön palkoista ja tukipalvelukustannuksista
-
- Arvioidaan, että kuntayhtymässä työskentelee kuntayhtymän johtajan lisäksi taloushallintosihteeri (tai vastaava) ja kaksi asiantuntijaa. Tällöin palkkakustannukset sivukuluineen voisivat olla luokkaa 265 000 euroa vuodessa.
  - Arvioidaan, että kuntayhtymän luottamushenkilöiden kokouspalkkiot ovat Turun kaupungin kokouspalkkioiden tasolla. Oletetaan, että seutuhallitus kokoontuu 11 kertaa vuodessa. Ei huomioida kuntayhtymäkokouksen kustannuksia. Kokouspalkkiot olisivat luokkaa 25 000 euroa vuodessa.
  - Arvioidaan, että kuntayhtymä maksaa tilavuokraa 100 neliön tilasta 20e/m². Tällöin tilavuokra olisi 24 000 euroa vuodessa.
  - Mikäli tukipalvelut kytketään esimerkiksi Turun kaupungin järjestelmiin, jäävät kustannukset varsin vähäisiksi, arviolta joiain tuhansia euroja vuodessa.
-
- **Edellä kuvatuin arvioin kuntayhtymän kiinteät kustannukset olisivat noin 320 000 euroa vuodessa.**
  - **Rahoitustasolla 1,50 e/asukas/vuosi kuntayhtymälle jäisi omarahoitusta toimintaan noin 130 000 euroa vuodessa ja tasolla 2,61 e/asukas/vuosi noin 460 000 euroa vuodessa.**
-
- **Tässä esitetyt laskelmat ovat hyvin alustavia ja yksinkertaistettuja arvioita. Kuntayhtymän talousarvioskenaarioita voidaan täsmentää valmistelun edetessä.**

8 Esimerkki: Yhtymäkokousedustajat, äänivalta ja hallitus

Kullakin jäsenkunnalla on yhtymäkokouksessa yksi edustaja.

Aukkaita 31.12.2020

Jäsenkuntien edustajien äänivalta määräytyy seuraavasti:
Jäsenkuntien yhtymäkokouksessa on kullakin edustajalla kunnan ensimmäistä alkavaa 25 000 asukasta kohti kaksi ääntä ja sen jälkeen jokaista alkavaa 25 000 asukasta kohti yksi ääni, kuitenkin enintään puolet (1/2) kokouksessa edustettuina olevien jäsenkuntien yhteisestä äänimäärästä. Täten äänimäärä jakautuu seuraavasti:

	asukkaita	ääniä
Kaarina (12%)	34 667	3
Lieto (7%)	20 146	2
Naantali (6%)	19 427	2
Raisio (8%)	24 407	2
Rusko (2%)	6 354	2
Turku (65%)	194 391	9
Yhteensä	299 392	20

Yhtymäkokous valitsee seutuhallitukseen 11 jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä.

Jäsenistä valitaan viisi, joista yhden puheenjohtajaksi, väkiluvultaan suurimmasta jäsenkunnasta ja yhteensä kuusi jäsentä muista jäsenkunnista siten, että jokaisesta jäsenkunnasta valitaan vähintään yksi jäsen.

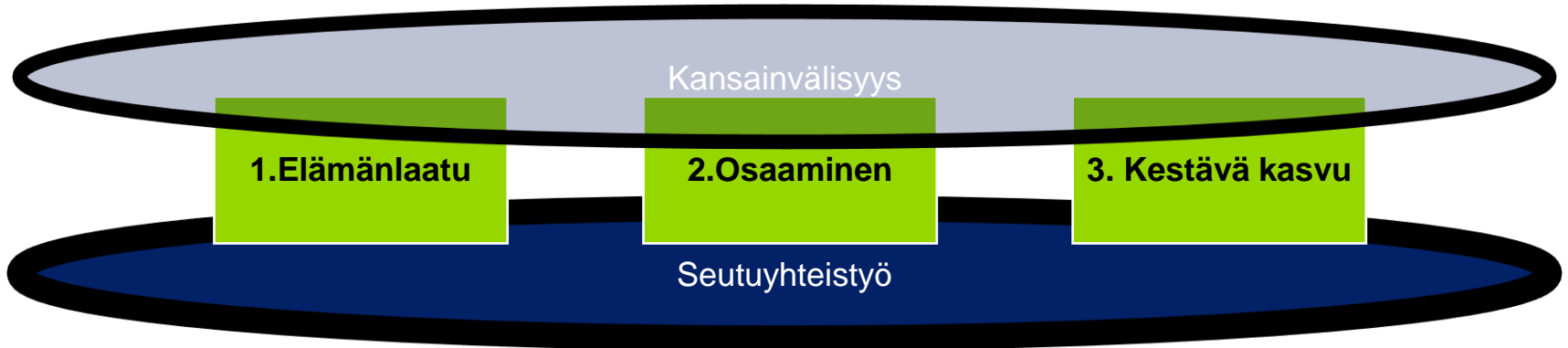
9 Osallistuvat kunnat

Keskustelun lähtökohtana pidetään työssäkäynnin, asiointin ja taajamarakenteen näkökulmista tiiviin ja yhtenäisen ydinkaupunkiseudun muodostavaa aluetta, johon kuuluvat Kaarina, Lieto, Naantali, Raisio, Rusko ja Turku.

10 Turun Seudun strategia ja visio

Strategian elementit

Visio: Historiallinen tulevaisuuden elinympäristö, jota osaaminen, kansainvälisyys ja seutuyhteistyö kasvattavat kestävästi.

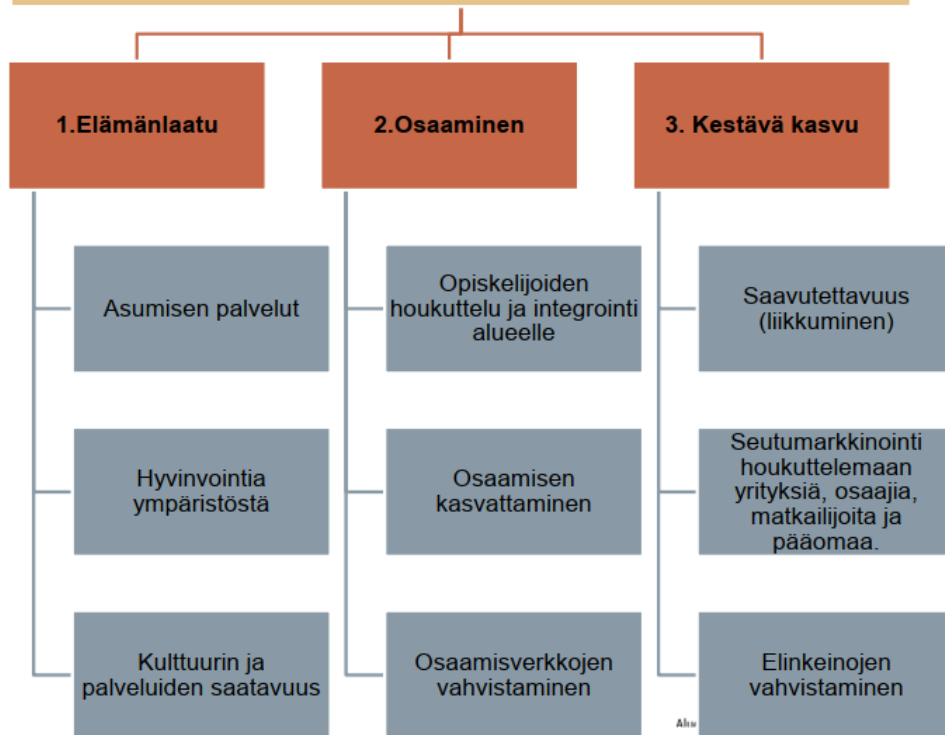

Tavoitteellisuus, luottamus, yhteishenki, kustannustehokkuus, vaikuttavuus

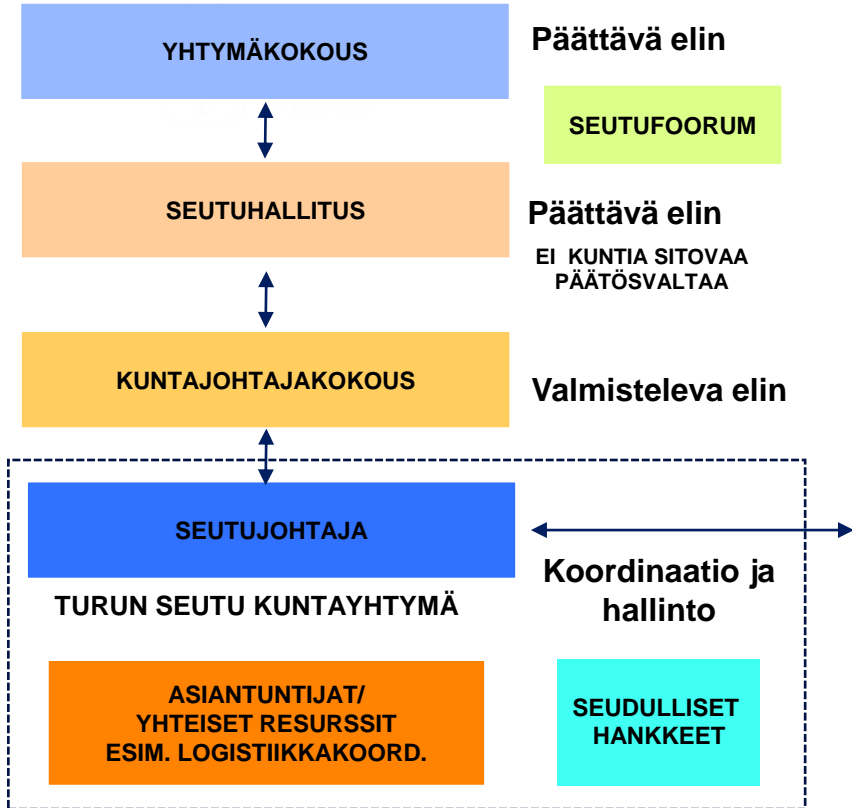
Visio: Historiallinen tulevaisuuden elinympäristö,
jota osaaminen, kansainvälisyys ja seutuyhteistyö kasvattavat kestävästi.

**Strategian keskeiset
toimenpiteet
jakautuvat kolmeen
teemaan:**

- 1. Kulttuuri kruunaa
elämänlaadun**
- 2. Osaaminen** seudun
veturiksi
- 3. Kestävä kasvu**

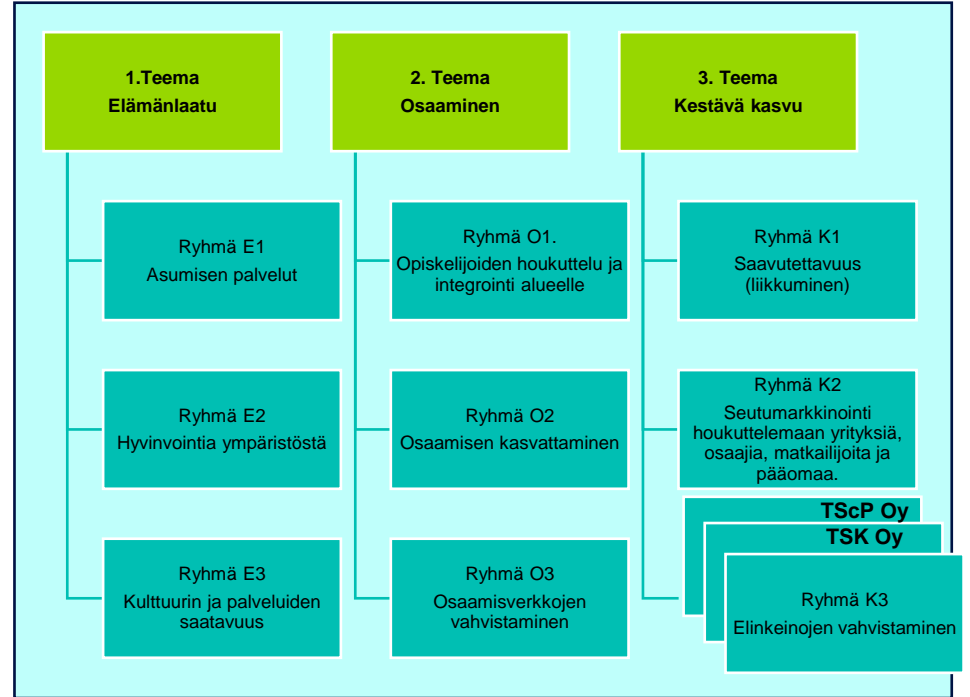

11 Luonnos: Rakenne ja toimintamalli

Valmistelevat ryhmät

Puheenjohtajuus ja asiantuntijat kunnista

Toimivien yhteistyöryhmien kytkentä malliin

12 Yhteistyön muotoja tällä hetkellä

Yhtiömuotoiset

Arkea Oy

Kaarea Oy

Turku
Science Park
Oy

Turun
seudun Vesi
Oy

Turun
Seudun
Kehitys oy

Turun
seudun
puhdistamo
Oy

Oy Vasso Ab

Lounais-
Suomen
Jätehuolto
Oy

Kuntayhtymät, isäntäkuntamallit, yhteiset viranomaiset

Varsinais-
Suomen liitto

VSSHP

V-S
erityishuoltopiiri

Ammatillisen
koulutuksen
kuntayhtymät

Seudullinen
joukko-
liikenne Föli

Lounais-
Suomen
jätehuolto-
lautakunta

Sopimusperusteiset

MAL-
sopimus

Sopimus
ruotsin kielen
opetuksen
järjestämisestä

TYP-
yhteistyö

Sopimus
erityistä
tukea
tarvitsevista
oppilaista

KomPAssi –
asiakas- ja
palveluohjaus

Sopimus
kansain-
välisestä
koulusta

Vaski-
kirjastot

Sopimus
Myllyntin
koulusta

Eläinhoitola

Seutuhankinta-
sopimus

13 Esimerkkejä seutukuntayhtymän toiminnasta

- **Case: seudullinen liikuntapaikkaverkko**
  - **Halutaan optimoida liikuntapaikkaverkkoa kaupunkiseudulla kuntalaisten näkökulmasta**
- 1) **Seutuhallitus antaa toimeksi laatia selvitys liikuntapaikkojen sijainnista (tarjonta) ja käytöstä (kysyntä) seudulla**
  - 2) **Seutuhallitus käsittelee selvityksen sen valmistuttua ja antaa lisätoimeksiannon laatia toimenpidesuositukset**
  - 3) **Seutuhallitus käsittelee toimenpidesuositukset ja päättää lähettää ne kuntiin päätöksentekoa varten**
  - 4) **Kunnat hyväksyvät toimenpidesuositukset oman liikuntapaikkaverkkonsa kehittämisen perustaksi**

13 Esimerkkejä seutukuntayhtymän toiminnasta

- **Case: MAL-sopimus**
  - **Halutaan vahvistaa MAL-sopimuksen valmistelun poliittista ulottuvuutta ja sopimuksen toimeenpanoa**
- 1) **Virkavalmistelun aikana seutuhallitus käy keskusteluja sopimuksen valmistelusta ja poliittisen johdon tavoitteista**
  - 2) **MAL-sopimus hyväksytään kunnissa**
  - 3) **MAL-sopimuksen seuranta käsitellään kuntien lisäksi seutuhallituksessa**

13 Esimerkkejä seutukuntayhtymän toiminnasta

- **Case: joukkoliikenneratkaisut**
  - **Halutaan vahvistaa kuntien poliittisen johdon roolia seudullisten joukkoliikenneratkaisujen kehittämisessä**
- 1) **Yhteistyössä seudullisen joukkoliikenneviranomaisen kanssa esitellään mahdollisuuksia kehittää yhteisiä ratkaisuja (esim. kaupunkipyörät)**
  - 2) **Esitellään yksittäisen kunnan alueella toteutettavaa hanketta (esim. raitiotie), jotta tieto kulkee parhaalla tavalla yli kuntarajojen**
  - 3) **Päätökset tehdään toimivaltaisissa viranomaisissa eli kunnissa ja seudullisessa joukkoliikenneviranomaisessa**

14 Luonnos etenemisen aikatauluksi

- **4-7/2021 Poliittiset neuvottelut ja päätösasiakirjojen valmistelu**
- **9/2021 Päätöskäsittely kunnissa**
- **1/2021 Seutukuntayhtymä aloittaa toiminnan**